

Liite 3
**Syvähaastattelujen
yhteenveto**

Alavuden kaupunkikeskustan
kehittämissuunnitelma
04.04.2022

Syvähaastattelujen yhteenveto

Yleistä syvähaastatteluista

Syvähaastatteluissa haastateltiin yhteensä kymmentä tahoa, jotka toimivat joko suunnittelualueella tai sen välittömässä läheisyydessä. Haastattelut toteutettiin etäyhteyksin maaliskuussa 2022. Haastateltaville oli toimitettu ennakoon kysymykset, joiden pohjalta käytiin n. 45 minuutin pituinen keskustelu Alavuden kaupunkikeskustan kehittämisestä.

Haastateltavat toimivat työnsä puolesta Alavudella. Lisäksi kaikki haastateltavat asuvat Alavudella, minkä ansiosta heillä on kokemusta sekä asukkaan että toimijan näkökulmasta.

Pikkukaupungin parhaat puolet

Haastateltavien näkökulmasta parasta Alavudella on ehdottomasti **järvi ja rantapuisto**. Vihervyöhykkeet koetaan jatkuvana ilon lähteenä. Lisäksi järven toiminnallisuus, hiihtoladut ja ulkoilureitit ovat tärkeitä arjen palveluita ja piristäjiä. Tasokkaat liikuntapalvelut koavat kävijöitä myös seudullisesti.

Keskustassa ovat säilyneet hyvät peruspalvelut ja toimiva pikkukaupungin asiointikeskusta. Pysäköinti on vapaata ja asiointi helppoa. Alavus-hotellin omistajanvaihdos ja aktivoituminen nähdään erityisenä valttina ja piristysruiskeena koko keskustalle.

Heikko huolenpito harmittaa

Keskustassa ei ole tarpeeksi kävijöitä, jotta siitä voisi muodostua aktiivinen kohtaamisen ja asioinnin paikka. Kaupunki on iltaisin **autio**. Keskustassa ei koeta olevan kokoontumisen ja ajanvieron paikkoja, kuten penkkejä. Haastateltavien mukaan kaupungin keskustasta puuttuu selkeä tori, jolle kokoontua.

Keskustan **rakennuskanta on vanhentunutta** ja valjua. Tyhjiä liiketiloja koetaan olevan paljon, ja kiinteistöistä ei ole pidetty huolta vaan niiden on annettu ränsistyä. Erityisesti keskustan laitamalla koetaan, että kiinteistöjen omistajat ovat jättäneet rakennukset rapistumaan. Keskustakorttelissa jotkin liikerakennukset eivät kuulu muiden keskustan rakennusten joukkoon, eli ne ovat vanhentuneita ja huonossa kunnossa.

Keskusta on ripottunut Kantatie 66:n ympärille, jolloin toiminnot ovat kaukana keskustan keskipisteestä. Haastateltavat toivovat, että toimintoja ei sijoiteta enää kauas keskustasta, jotta keskusta voitaisiin pitää tiiviinä. Lisäksi itse keskustakortteli on liian löysä – **liikerakennukset ovat liian etäällä katualueesta** muodostaakseen viihtyisää katutilaa.

Kaupungin keskusta ei erotu tarpeeksi kantatie 66:lta, vaan se sujahtaa helposti ohi. Kantatiellä ei ole mainostusta eikä muuten tuoda esiin Alavutta. Lisäksi keskustan **saavutettavuus rampin kautta on heikko**. Kuulantien ja Järviluomantien risteys on hankala hahmottaa, ja se tuntuu turvattomalta.

Haastattelukysymykset

Alkuun

- Mikä on Alavuden keskustassa tällä hetkelle parasta?
- Mitä pitäisi korostaa entisestään?
- Mikä on Alavuden keskustassa tällä hetkellä huonointa?
- Mitä pitäisi kehittää?

Mallia lähistöllä olevista kaupungeista

Haastateltavat mainitsivat useita pikkukaupunkien keskustoja, joita he pitivät miellyttävinä. Useimmin mainittu esimerkki on **Ähtärin keskusta**, jossa kaikki palvelut on yhdessä paikassa. Toinen hyvä vertailukohde on **Virrat**, jossa on haastateltavien mukaan miellyttävä ja vihreä keskusta.

Asiakasvirran kasvusta hyvinvointia kaikille

Kaikki haastateltavat haluavat osallistua keskusta-kehittämiseen **kommentaattoreina**, kun suunnitelmat alkavat tarkentua.

Yleisesti katsotaan, että kokonaisvaltainen kaupunkikehittäminen on hyväksi koko Alavudelle. Asia ei etene yksittäisinä hankkeina – osaoptimoinnin aika on jo mennyt. Kaikki toimijat toivovat keskustan kehittämiseltä lisää asiakasvirtaa keskustaan, ja sitä kautta **kumuloituvia hyötyjä koko kaupungille**.

Toimijoilla on hyvin erilaisia tilantarpeita keskustaluueelle. Joillain toimijoilla on selkeä oma tarve, kuten liiketila, kun taas toiset kaipaavat lähinnä lisätukea omille palveluilleen keskustan yrittäjiltä. Alueelle kaivataan lisää neuvottelutiloja ja kestittämisen tiloja (kuten saunatiloja) asiakassuhteiden hoitamista varten.

Lisää asiointia keskustaan saataisiin haastateltavien näkökulmasta sijoittamalla **sotekeskus keskustakortteliin**. Sotekeskuksen ympärille voitaisiin sijoittaa keskustan asiointipalveluita, kuten terveystalouduita, pankki, apteekki, kirjasto ja postipalvelut. Asiointikeskustan tulisi olla sellainen, että vierailijoiden ei tarvitse käydä muualla.

Kaikki haastateltavat, sekä yrittäjät, viranomaiset että kiinteistönomistajat, ovat erittäin avoimia kehittämiselle ja sen vaihtoehdoille. Alueen kauppiat ja yrittäjät haluavat säilyttää liiketilansa ja toimintansa nimenomaan Alavuden keskustassa, ja se on heille **kunnia-asia**.

Omaleimainen ja palveleva keskustakortteli

Haastateltavat toivovat, että keskusta olisi selkeä kiintopiste – tunnistettava, **vetovoimainen** ja jopa wow-elementin sisältävä kokonaisuus, joka houkuttelisi kävijöitä läheltä ja kaukaa. Alavuden tulee olla kaupunkikeskustan lisäksi **seudullinen keskus**, johon myös ulkopaikkakuntalaiset yrittäjät haluaisivat asettua. Alavudella on jo nyt paljon ulkopaikkakuntalaisia palveluyrittäjiä, ja määrän tulisi kasvaa tulevaisuudessa.

Keskustan tulisi olla nimenomaan henkilökohtaisten palvelujen paikka. Keskusta **ei voi kilpailla kaupallisuudella Tuurin kanssa**, ja siitä tulisi tehdä vahvuus – keskustassa on nimenomaan paikallisten ja seudun asukkaiden arkisten palvelujen paikka. Näiden lisäksi tulisi panostaa yritysten välisiin palveluihin, kuten cateringiin ja tilanvuokraukseen. Keskusta voi tarjota houkuttelevia palveluita myös Tuurin asiakkaille – esimerkiksi ulkoilu- ja virkistys-, terveys- ja kulttuuripalvelut sijaitsevat selkeästi keskustan tuntumassa, eivät Tuurissa.

Järven **virkistyskäyttöä** ja erityisesti matkailun vetovoimaa tulisi kasvattaa. Järven turisti-infraa tulisi parantaa. Ideoita järven kehittämiselle ovat esimerkiksi mökkikylän tai siirtolapuutarhan rakentaminen, kevyet

Oman organisaation toiminta ja tulevaisuus

- Millaisia suunnitelmia teillä on tulevaisuudelle?
- Millaista toimintaa haluaisitte nähdä keskustassa?
- Miten haluatte osallistua keskustakehittämiseen?
- Mitä hyötyjä toivotte saavanne?
- Millaisia ideoita ja toiveita teillä on Alavuden keskustan kehittämiselle?
- Millaista yhteistyötä haluaisitte keskustassa yritysten, kiinteistönomistajien ja kaupungin välille?
- Millaisia tilatarpeita näette tulevaisuudessa Alavuden keskustassa?

telttakahvilat ulkoilijoiden palvelemista varten ympäri vuoden ja lauttaristeilyt järvellä.

Lapset ja nuoret tulisi ottaa huomioon keskustan kehittämisessä. Heille tulisi tarjota paikkoja, joissa he voivat kokoontua ja harrastaa. Esimerkiksi minigolfraata, frisbeegolfraata tai skeittipuisto voisivat olla sopivia toimintoja. Tällä hetkellä keskustassa **ei ole juurikaan paikkoja lapsille tai nuorille**, minkä vuoksi nuoret kokoontuvat lähinnä jättöalueille ja ABC:lle.

Yhteistä kehittämistä yrittäjien ja kaupungin kesken

Keskustan yrittäjät ovat **tiivissä yhteistyössä** keskenään erityisesti Alavuden Yrittäjät ry:n kautta. Pandemian vuoksi yhteistyö on kuitenkin hiipunut, kun monella yrittäjällä on ollut vaikeat ajat. Yrittäjien yhteisö on etääntynyt toisistaan, ja tilanteen aistii selvästi.

Alavudella on ollut aiemmin käynnissä yritysten yhteinen showroom-projekti. Tällainen järjestely kiinnostaa yrittäjiä edelleen, mikäli yritysten toimialat kohtaavat ja ne voivat hyötyä toisistaan.

Yleisesti yhteistyö kaupungin ja yrittäjien kesken on todettu hyväksi. Haastateltavat toivovat kaupungin ja yrittäjien kesken järjestettävien tapaamisia ja ideointi-iltoja, jossa yrittäjät voisivat kertoa näkemyksistään.

Sote ja sitä seuraavat palvelut on saatava

Kaikken tärkein yksittäinen toiminto on haastateltavien näkökulmasta **sotokeskus**. Haastateltavien mukaan mikäli sotekeskusta ei saada, niin valot sammuvat koko kylästä. Sotekeskuksen merkitys on valtava ja haastateltavat odottavat kovasti sen tuomia etuja.

Soten yhteyteen tulisi rakentaa tuetun asumisen tai palveluasumisen keskus. Tällä hetkellä kaupungissa on kova tarve seniorien asumiselle.

Jatkossa toimitilatarjonnan tulisi olla sellainen, että monenlaiset yritykset voivat sijoittua tiloihin. Tällä hetkellä yritykset hakevat toimitilaa, mutta kysyntä ei vastaa tarjontaa – tiloihin on vaikea tai miltei mahdollista sijoittua. **Muuntojoustavuus** ja oikea vuokrahinta ovat erittäin tärkeitä yrityksille.

Tärkeää olisi myös luoda pysyvä paikka ulkoilmatapahtumille. Lähes kaikki haastateltavat mainitsivat torin yhtenä tärkeimmistä kaupunkikeskustan tiloista.

Tärkeintä keskustan kehittämisessä

Keskustan tulisi olla **valo keskellä pimeyttä** – tunnistettava paikka, joka kutsuu pysähtymään. Keskustan on oltava toiminnallisuuden lisäksi kaunis. Erityisesti kaupunkivihreän ja puiden tuomista kaupunkitilaan toivotaan kovasti. Kaikki tilat tulee suunnitella esteettömiksi niin, että sekä lapset että vanhukset voivat huoletta liikkua keskustan alueella. Haastateltavat toivovat, että keskustakortteli olisi kaupunkimainen – tiivis ja vehreä **aito kaupunkikeskusta**.

Yhteenveto

- Mikä on tärkeintä Alavuden keskustan kehittämisessä?
- Jatkotoimenpiteet ja aikataulu